

Erstatningsnævnet

Årsberetning

2007

Erstatningsnævnet
Civilstyrelsen, Gyldenløvesgade 11, 2. sal, 1600 København V
Telefon 33 92 33 34 Telefax 39 20 45 05
erstatningsnaevnet@erstatningsnaevnet.dk
www.erstatningsnaevnet.dk

1	Indledning	4
2	Lovgrundlaget og nævnets sammensætning	4
3	Sekretariatet og sekretariatets arbejde	5
4	Talmæssige oplysninger vedrørende 2007	5
5	Opfyldelse af nævnets og sekretariatets mål for 2007.....	7
6	Hvad betaler nævnet erstatning for?	8
7	Konkrete afgørelser fra nævnet	8
7.1.	Indledning.....	8
7.2.	Offererstatningslovens § 1 – lovens område	8
7.2.1	Nævnets stillingtagen til, om skaden skyldes en overtrædelse af straffeloven	8
7.2.2	Særligt om plejepersonales m.v. tilskadekomst i arbejdstiden	11
7.2.3	Direkte og indirekte skadelidte	13
7.2.4	Årsagssammenhæng og påregnelighed	13
7.2.5	Straffelovsovertrædelser begået i udlandet	13
7.2.6	Tingsskade og formueskade	13
7.3	Offererstatningslovens § 6 a	14
7.3.1	Nedsættelse på grund af egen skyld eller accept af risiko	14
7.3.2	Den almindelige erstatningsretlige tabsbegrænsningspligt	14
7.4	Offererstatningslovens § 7	15
7.5	Offererstatningslovens § 10	16
7.5.1	For sen eller manglende politianmeldelse	16
7.5.2	Medvirken til politiets opklaring af sagen	18
7.5.3	Krav ikke gjort gældende i retten under straffesagen	18
7.6	Offererstatningslovens § 11 a – Erstatningsnævnets stillingtagen til sager, hvor der foreligger dom.....	20
7.7	Offererstatningslovens § 13 – toårsfristen	20
7.8	Offererstatningslovens § 14, stk. 1, - sagens oplysning for nævnet	24
7.9	Erstatningsansvarslovens § 1	25
7.9.1	Helbredelsesudgifter	25
7.9.2	"Andet tab"	26
7.10	Erstatningsansvarslovens § 2, - tabt arbejdsfortjeneste.....	27
7.11	Erstatningsansvarslovens § 5	27
7.11.1	Erstatning for erhvervsevnetab – varig nedsættelse af skadelidtes evne til at skaffe sig indtægt ved arbejde	27
7.12	Erstatningsansvarslovens § 7 – fastsættelse af erhvervsevnetabserstatning	28
7.12.1	Fastsættelse af årsløn	28
7.13	Erstatningsansvarslovens § 12 – erstatning for begravelsesudgifter og erstatning for tab af forsørger.....	28
7.14	Erstatningsansvarslovens § 13 – erstatning til ægtefælle eller samlever ...	29
7.15	Erstatningsansvarslovens § 18	29
7.16	Erstatningsansvarslovens § 26, stk. 1 og 2 – tortgodtgørelse.....	30
7.16.1	Frihedsberøvelser	30

7.16.2	Forbrydelser mod kønssædeligheden m.v.	30
7.17	Erstatningsansvarslovens § 26, stk. 3 – krænkelsgodtgørelse	32
7.18	Erstatningsansvarslovens § 26 a – godtgørelse til efterladte	37
7.19	Forældelse	39

Bilag:

1.	Oversigt over forekomsten af de enkelte straffelovsovertrædelser i 2007-2005.....	42
2.	Oversigt over tilkendte erstatninger mv. i 2007-2005 fordelt på erstatningsposter.....	43
3.	Oplysninger om meddelte afslag i 2007-2005.....	44
4.	Oplysninger om afslagsgrunde i 2007.....	45

1 INDLEDNING

Efter Erstatningsnævnets forretningsorden skal nævnet hvert år inden den 1. juli afgive en beretning til justitsministeren om nævnets virksomhed i det foregående år. Beretningen skal offentliggøres.

Denne beretning foreligger hermed for året 2007. Beretningen redegør for nævnets sammensætning samt nævnets og sekretariatets arbejde i løbet af beretningsåret. Beretningen indeholder desuden resumé af en række konkrete afgørelser fra nævnet til belysning af nævnets praksis ved administrationen af lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser – i det følgende offererstatningsloven.

Det er Erstatningsnævnets håb, at beretningen kan medvirke til at udbrede kendskabet til offererstatningsloven, og til hvordan den administreres.

Beretningen er tillige tilgængelig på Erstatningsnævnets hjemmeside www.erstatningsnaevnet.dk, hvor også beretningerne for 1999–2006 og en del materiale om nævnet i øvrigt er tilgængeligt.

2 LOVGRUNDLAGET OG NÆVNETS SAMMENSÆTNING

Erstatningsnævnet blev etableret i 1976. Nævnet træffer afgørelser vedrørende ansøgninger om erstatning i henhold til offererstatningsloven, lovbekendtgørelse nr. 688 af 28. juni 2004 med senere ændringer.

Nævnet består af tre medlemmer og har i 2007 haft følgende sammensætning:

- ❖ Landsdommer Michael Lerche (formand)
- ❖ Ankechef i Ankestyrelsen Karen de Brass (efter indstilling fra Socialministeren),
og
- ❖ Advokat Klaus Kastrup-Larsen (efter indstilling fra Advokatrådet).

Som stedfortræder for formanden har landsdommer Otto Hedegaard Madsen været udpeget. Ankechef Henrik Horster har været udpeget som stedfortræder for ankechef Karen de Brass og advokat Mads Krarup som stedfortræder for advokat Klaus Kastrup-Larsen.

Nævnet har i 2007 afholdt 11 møder, hvorunder der er behandlet godt 100 sager. Nævnets medlemmer har herudover modtaget omkring 570 sager i cirkulation, jf. afsnit 3 nedenfor.

3 SEKRETARIATET OG SEKRETARIATETS ARBEJDE

Sagsbehandlingen i nævnet varetages af et sekretariat. Sekretariatet har siden 15. oktober 2004 udgjort en enhed under Civilstyrelsen, der er en styrelse under Justitsministeriet.

Sekretariatet sørger for sagernes forberedelse, herunder i fornødent omfang udarbejdelse af et resumé af sagen og en indstilling til nævnet om sagens afgørelse. Når en indstilling er udarbejdet, vurderes sagen af sekretariatschefen eller af dennes souschef og herefter af nævnet, enten ved cirkulation af resuméet og indstillingen blandt nævnets medlemmer eller på et møde. I henhold til forretningsordenen kan visse sagstyper dog afgøres af formanden alene uden forelæggelse for nævnet. En række sager kan desuden afgøres af sekretariatschefen alene uden forelæggelse for formanden eller nævnet. Endelig har den enkelte sagsbehandler en vis adgang til selv at afgøre en række nøje afgrænsede sager.

Sekretariatet blev indtil den 1. maj 2007 ledet af sekretariatschef, cand. jur. Rasmus Blaabjerg. Herefter tiltrådte cand. jur. Ditte Marie Nørgård som sekretariatschef. Sekretariatet har i 2007 desuden bestået af specialkonsulent Per Vesten Pedersen, der har fungeret som souschef, 6-7 juridiske fuldmægtige, 3-4 kontorfunktionærer samt et antal juridiske studerende. Desuden har 1-3 fuldmægtige fra Justitsministeriets departement gjort delt tjeneste i nævnet ca. 1 dag om ugen hver. Om de nærmere personalemæssige forhold i sekretariatet i 2007 henvises der i øvrigt til afsnit 4 nedenfor.

Ledende overtandlæge, lic. odont. Troels B. Folkmar, Viborg Sygehus, har siden 2005 været tilknyttet nævnet som tandlægekonsulent. Herudover har nævnet i begyndelsen af 2007 indgået aftaler med 3 speciallæger i henholdsvis neurologi, ortopædkirurgi og psykiatri om konsulentbistand i konkrete sager, hvor nævnet har behov for en lægelig vurdering af f.eks. årsagssammenhængen mellem ansøgers tilskadekomst ved en straffelovsovertrædelse og ansøgers fysiske eller psykiske skader.

4 TALMÆSSIGE OPLYSNINGER VEDRØRENDE 2007

Erstatningsnævnet har i 2007 modtaget i alt 3.114 nye sager mod 3.475 nye sager i 2006. Der er således i 2007 sket et fald på 10 % i antallet af indkomne nye sager i forhold til 2006. Faldet hænger formentlig til en vis grad sammen med politi- og domstolsreformen, som trådte i kraft 01-01-2007.

Tabellen nedenfor viser udviklingen i antallet af modtagne ansøgninger i årene 2003-2007:

	2003	2004	2005	2006	2007
Modtagne ansøgninger	3.280	3.150	3.437	3.475	3.114

Ved udgangen af 2007 var antallet af ikke ekspederede sager¹ (202) stort set som ved udgangen af 2006 (173).

Tabellen nedenfor viser udviklingen i antallet af ikke ekspederede sager ved årets udgang i perioden 2003-2007:

	2003	2004	2005	2006	2007
Ikke ekspederede sager ultimo året	444	948	1.253	173	202

I 2007 traf Erstatningsnævnet 4.700 afgørelser mod 5.405 afgørelser i 2006².

For de sager, i hvilke nævnet traf endelig afgørelse i 2007, udgjorde den gennemsnitlige sagsbehandlingstid 75 dage. Sagsbehandlingstiden opgøres i kalenderdage, ikke i arbejdsdage. I 20 pct. af sagerne traf nævnet afgørelse senest 10 dage efter modtagelsen af sagen i nævnet. 50 pct. af sagerne blev afgjort senest 43 dage efter sagens modtagelse i nævnet, og 80 pct. af sagerne var afgjort inden 91 dage, ca. 3 måneder.

Nævnet har i 2007 tilkendt erstatning med i alt 116.521.916 kr. I 2006 var tallet 96.593.159 kr. Hertil kommer gebyrer til Arbejdsskadestyrelsen, honorarer for lægeerklæringer mv. med i alt 2.369.784 kr. Tilsammen 118.891.700 kr. I 2006 var tallet 98.151.033 kr. Erstatningsbeløbene udbetales ikke direkte fra Erstatningsnævnet, men udbetales efter nævnets anvisning af vedkommende politidirektør. Rigspolitiet har oplyst, at der i 2007 er udbetalt i alt 140.949.739 kr.³ Den tilsvarende udbetaling fra politiet af erstatningsbeløb m.v. fra Erstatningsnævnet udgjorde i 2006 115.323.772 kr. Der har således fra 2006 til 2007 været en stigning på ca. 25,6 mio. kr., svarende til en stigning på 22 %. Stigningen skyldes navnlig større udbetaling af erhvervsevnetabserstatning og méngodtgørelse, hvilket kan henføres til ændringen af erstatningsansvarsloven i 2002 og ændringen i 2001 af § 7, stk. 1, i offererstatningsloven, hvorefter der ikke længere skulle ske fradrag i erstatningen fra Erstatningsnævnet for enhver form for forsikringsydelse eller social ydelse, skadelidte modtog i anledning af skaden.

Det er endvidere oplyst, at det i medfør af offererstatningslovens § 17 i 2007 er lykkedes politiet at inddrive i alt 5.409.669 kr. fra skadevolderne, svarende til ca. 3,8 pct. af det beløb, der inkl. renter i alt er udbetalt i 2007 til ansøgerne via politiet. I 2006 lykkedes det politiet at inddrive 9.455.384 kr., svarende til ca. 8,2 % af de udbetalte beløb. Nævnet har ingen forklaring på, hvorfor det af politiet inddrevne beløb i

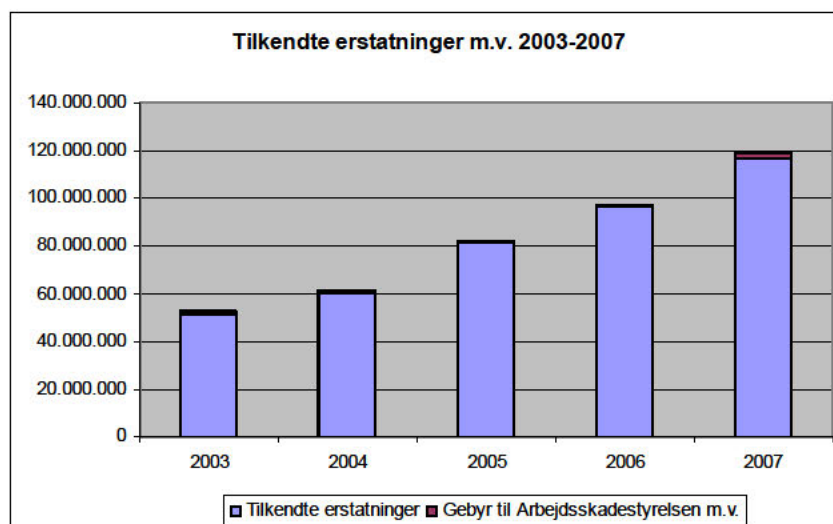
¹ Det vil sige sager, hvor Erstatningsnævnet endnu ikke har påbegyndt sagsbehandlingen.

² Det bemærkes, at der indsneg sig en fejl i opgørelsesmetoden for 2006, så det korrekte tal for 2006 er 5.405 afgørelser, ikke 5.629 afgørelser som oplyst i nævnets årsberetning for 2006.

³ Ifølge Rigspolitichefen er det alene muligt at oplyse det samlede beløb *inkl. renter*, som politiet i 2007 har udbetalt i henhold til offererstatningsloven.

2007 såvel nominelt som procentuelt er faldet så markant i forhold til tallene i 2006 og tidligere år.

Udviklingen i de tilkendte erstatninger uden renter i årene 2003-2007 fremgår af figuren nedenfor:

Som bilag 2 til årsberetningen er endvidere vedhæftet et skema, der viser fordelingen af de tilkendte erstatninger fra staten i 2007 på de enkelte erstatningsposter mv.

Da Erstatningsnævnets sekretariat organisatorisk udgør en enhed under Civilstyrelsen, har sekretariatet ikke nogen særskilt bevilling. Oplysninger om Erstatningsnævnets økonomiske forhold i 2007 skal derfor søges i Civilstyrelsens årsrapport for dette år.

5 OPFYLDELSE AF NÆVNETS OG SEKRETARIATETS MÅL FOR 2007

Målet for 2007 var, at 80 % af sagerne skulle være afgjort på maksimalt 120 dage i Erstatningsnævnets sekretariat, dvs. ekskl. den tid, der i givet fald evt. medgår til høring af Arbejdsskadestyrelsen. Endvidere var det målet, at sagsbeholdningen (det vil sige alle de sager, som endnu ikke er afgjort) maksimalt måtte udgøre 1.125 sager.

Nævnet og sekretariatet har opfyldt disse mål i 2007, idet 80 % af sagerne blev afgjort på 91 dage, og idet sagsbeholdningen ved udgangen af 2007 var på 956 sager.

6 HVAD BETALER NÆVNET ERSTATNING FOR?

Erstatningsnævnet betaler erstatning for personskade som følge af overtrædelser af straffeloven og for visse afgrænsede personlige ejendele samt mindre kontantbeløb, der er blevet ødelagt, eller som mistes i forbindelse med straffelovsovertrædelsen. Nævnet betaler ikke i øvrigt erstatning for tingsskade, medmindre straffelovsovertrædelsen er begået af den personkreds, der er nævnt i offererstatningslovens § 3, der hovedsageligt omfatter personer, der er tvangsanbragt i institutioner under Kriminalforsorgen. Nævnet betaler ikke erstatning i forbindelse med færdselsforseelser, overtrædelse af ordensbekendtgørelsen eller andre lovovertrædelser, der ikke er omfattet af straffeloven.

I det omfang ansøgerens krav betales af skadevolderen eller arbejdsskadesikringen, betaler nævnet ikke erstatning. Dette følger direkte af bestemmelserne i offererstatningslovens § 7, stk. 1, og arbejdsskadesikringslovens § 77. Nævnet betaler heller ikke erstatning for konkrete udgifter, f.eks. helbredelsesudgifter og udgifter som følge af beskadiget beklædning, hvis disse udgifter dækkes af ansøgerens forsikringsselskab eller andre, jf. herved offererstatningslovens § 7.

I øvrigt betaler nævnet erstatning efter dansk rets almindelige regler. Det betyder blandt andet, at erstatningen udmåles efter reglerne i erstatningsansvarsloven, og at nævnet har mulighed for at nedsætte erstatningen eller helt lade den bortfalde, hvis ansøgeren har udvist en egen skyld, der berettiger til det.

7 KONKRETE AFGØRELSER FRA NÆVNET

7.1 INDLEDNING

I det følgende er refereret afgørelser, som nævnet har fundet er af mere almen eller principiel betydning. Som påpeget i tidligere årsberetninger, kan der ved en sådan gennemgang af udvalgte sager ikke være tale om noget repræsentativt udsnit af de flere tusind sager, som nævnet har påkendt i 2007.

For yderligere belysning af reglerne i offererstatningsloven og af Erstatningsnævnets praksis kan der f.eks. henvises til nævnets tidligere årsberetninger, der – for så vidt angår beretningerne for 1999-2006 – findes på nævnets hjemmeside samt til Gerd Sinding og Michael Lerche i Offererstatningsloven med kommentarer, 1. udg., 2005.

7.2 OFFERERSTATNINGSLOVENS § 1 – LOVENS OMRÅDE

7.2.1 Nævnets stillingtagen til, om skaden skyldes en overtrædelse af straffeloven

Nævnet betaler kun erstatning for skader, der er sket som følge af en overtrædelse af straffeloven. Hvis dette spørgsmål ikke er afgjort ved dom, foretager nævnet en selvstændig vurdering af, hvorvidt den anmeldte hændelse falder inden for straffelovens område, både for så vidt angår det objektive gerningsindhold og den subjektive tilregnelser. Der er tale om en konkret vurdering i den enkelte sag under inddragelse af

alle sags oplysninger, herunder f.eks. vidneafhøringer, gerningsstedsundersøgelser, videooptagelser, lægelige undersøgelser og tekniske beviser mv., der er tilvejebragt gennem politiets strafferetlige efterforskning samt nye oplysninger, som fremkommer under nævnsbehandlingen.

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

Nævnet er ikke bundet af politiets og anklagemyndighedens vurdering af, om der antages at være begået et strafbart forhold mod ansøger, men vurderingen fra politi og anklagemyndighed vil normalt være vejledende for nævnet. Det kan herunder få betydning, om afgørelsen er påklaget til vedkommende statsadvokat.

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

Hvis nævnet i forbindelse med sin vurdering af, om der foreligger en overtrædelse af straffeloven, ikke finder sagen tilstrækkeligt oplyst gennem politiets efterforskning, har nævnet bl.a. mulighed for at bede politiet om at foretage yderligere afhøringer af vidner mv. eller at gennemføre undersøgelser af gerningsstedet mv. Dette fremgår bl.a. af pkt. 8 i Justitsministeriets cirkulæreskrivelse nr. 9558 af 28-08-2005 til politiet og anklagemyndigheden om indsendelse af sager til Erstatningsnævnet.

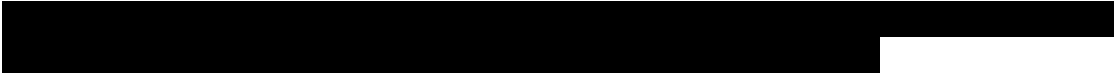
[REDACTED]

[REDACTED]

Nævnet har endvidere i flere tilfælde indhentet videooptagelser og lignende fra tilskadekomsten for selvstændigt at vurdere, om der var tale om en straffelovsovertrædelse over for ansøger.

Nævnet har ligeledes i enkelte tilfælde forelagt sager for Retslægerådet med henblik på, at rådet kunne udtale sig om, hvorvidt ansøgers skader ud fra en lægelig vurdering mest sandsynligt kunne antages at være opstået ved et voldeligt overfald eller ved en ulykke, som ikke indebærer en straffelovsovertrædelse. Det drejer sig typisk om personer med hukommelsestab for tiden omkring skadens indtræden:

[REDACTED]

7.2.2 Særligt om plejepersonales mv. tilskadekomst i arbejdstiden

Plejepersonale, pædagoger, skolelærere og andre personalegrupper med særlige omsorgsfunktioner mv., der kommer til skade, fordi en patient, en elev o.lign. opfører sig voldsomt eller decideret voldeligt, udgør en særlig tilfældegruppe, jf. herved bl.a. nævnets årsberetning for 2003, afsnit 7.1.2. Da disse sager af behandlingsmæssige eller pædagogiske hensyn ofte ikke anmeldes til politiet, foreligger der ofte kun ansøgerens egen beskrivelse af hændelsesforløbet. Erstatningsnævnet indhenter derudover normalt en udtalelse fra arbejdsgiveren, ligesom der ofte vil indgå beskrivelser af hændelsesforløbet fra kolleger i nævnets afgørelsesgrundlag. Endvidere vil nævnet afhængig af sagens konkrete omstændigheder kunne anmode politiet om at foretage afhøring af yderligere vidner til episoden eller af skadevolder, jf. ovenfor under pkt. 7.2.1.

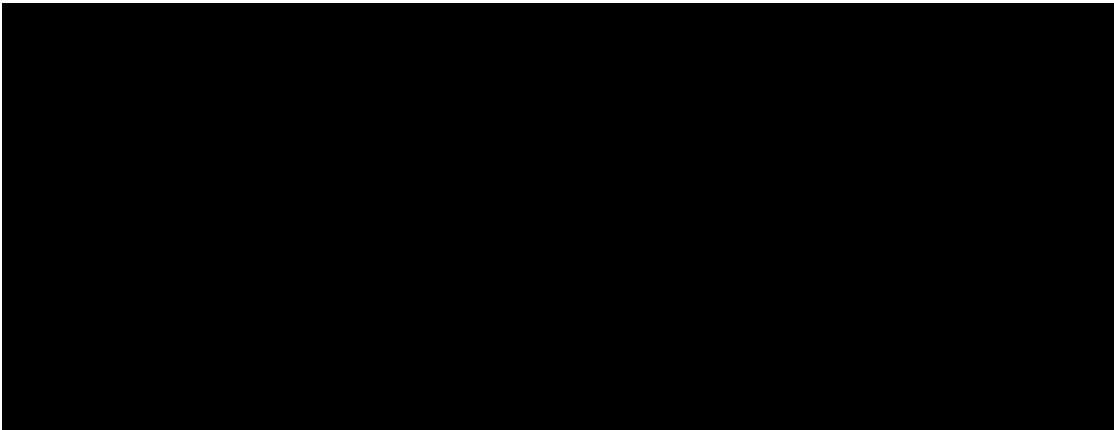
Nævnet tager på dette grundlag stilling til, om nævnet kan dispensere fra kravet i offererstatningslovens § 10 om politianmeldelse, jf. afsnit 7.5.1 nedenfor.

Hvis nævnet dispenserer fra kravet om politianmeldelse, skal der dernæst tages stilling til, om det hændelsesforløb, der kan lægges til grund, udgør en overtrædelse af straffeloven. En hændelse må for at kunne anses for en straffelovsovertrædelse – og dermed omfattet af offererstatningsloven – være retsstridig, forsætlig og kvalificeret.

I den forbindelse må der tages hensyn til, at arbejde i plejesektoren og som pædagog mv. normalt involverer mere fysisk kontakt med personer end arbejde i andre brancher. Nævnet anser derfor ikke almindelig modstand i forbindelse med fastholdelse og lignende for at være retsstridig.

I kravet om forsæt ligger, at handlingen skal være "villet" i form af et bevidst angreb.

I kravet om, at handlingen skal være kvalificeret ligger, at der objektivt set skal være tale om egentlig vold, mens småtjatter, puf o. lign. i disse situationer ikke anses for at være omfattet af straffeloven.

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

7.2.3 Direkte og indirekte skadelidte

Nævnet betaler som udgangspunkt kun erstatning til ansøgere, der er direkte forurettede ved en straffelovsovertrædelse. Det vil sige, at man ikke kan få erstatning, hvis man blot har været vidne til en straffelovsovertrædelse. Man kan imidlertid have været så tæt på begivenhedernes centrum, at man som indirekte skadelidt alligevel er erstatningsberettiget. Der henvises herom bl.a. til årsberetningen for 2003, afsnit 7.1.3 og 2006, afsnit 7.2.3.

7.2.4 Årsagssammenhæng og påregnelighed

For at kunne få erstatning efter offererstatningsloven må der i overensstemmelse med de almindelige erstatningsretlige regler være årsagssammenhæng mellem den begåede straffelovsovertrædelse og skaden, ligesom skaden må være en påregnelig følge af straffelovsovertrædelsen. Der henvises herom bl.a. til årsberetningen for 2006, afsnit 7.2.4.

7.2.5 Straffelovsovertrædelser begået i udlandet

Efter offererstatningslovens § 1, stk. 3, betaler staten kun i særlige tilfælde erstatning for skader, der er sket uden for Danmark, og kun, hvis ansøger har bopæl i Danmark, har dansk indfødsret eller gør tjeneste for en dansk udenrigsrepræsentation. Erstatning kan endvidere betales til ansøgere, der har bopæl i Danmark, og som kommer til skade i forbindelse med deres erhvervsudøvelse i udlandet. Bestemmelsen er ifølge forarbejderne tiltænkt et snævert anvendelsesområde. Hvis en tilskadekomst i udlandet kan anses som en arbejdsskade, kan skaderne i visse tilfælde være omfattet af bekendtgørelse nr. 853 af 20-10-2003 om arbejdsskadesikring for personer, der udsendes til midlertidigt arbejde i udlandet.

7.2.6 Tingsskade og formueskade

Efter offererstatningsloven ydes der som udgangspunkt alene erstatning og godtgørelse i anledning af personskade.

I offererstatningslovens § 1, stk. 2, er der imidlertid givet skadelidte mulighed for – som tillægserstatning – at få erstatning for tøj og andre sædvanlige personlige ejendele, herunder mindre kontantbeløb, som skadelidte havde på sig, da personskaden skete.

Nævnet har i 2007 besluttet følgende vejledende principper for erstatning af udgifter til køb af nye briller, hvis skadelidtes briller bliver ødelagt ved en straffelovsovertrædelse: Som udgangspunkt fastsættes erstatningen under hensyntagen til almindeligt slid og ælde til prisen for køb af nye briller eller prisen på de ødelagte briller med fradrag af 20 pct. Erstatningen nedsættes dog ikke, såfremt der som følge af tilskadekomsten er sket skade på øjet/øjnene, som nødvendiggør køb af nye briller, eller hvis skadelidte indsender dokumentation for, at de ødelagte briller blev købt mindre end 1 år før tilskadekomsten.

[REDACTED]

Nævnet har i 2007 overvejet, om samfundsudviklingen har medført, at nævnet burde anerkende, at folk generelt bærer dyrere personlige ejendele af højere værdi end tidligere:

[REDACTED]

Endvidere giver bestemmelsen i offererstatningslovens § 3 hjemmel til at yde erstatning for tingsskade ud over de i § 1, stk. 2, nævnte tilfælde, såfremt skadevolderen er omfattet af den særlige personkreds i § 3 (bl.a. personer, der er tvangsanbragt på institution under Kriminalforsorgen), som det offentlige menes at have et særligt ansvar for.

Erstatningen i henhold til offererstatningslovens § 1, stk. 2, og § 3 omfatter kun egentlig tingsskade. Formueskade opstået ved for eksempelvis bedrageri, underslæb, afpresning eller lignende forbrydelser kan derimod ikke erstattes i medfør af offererstatningsloven, jf. herved forarbejderne til offererstatningsloven, betænkning nr. 751/1975, side 33, 1. sp., om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser.

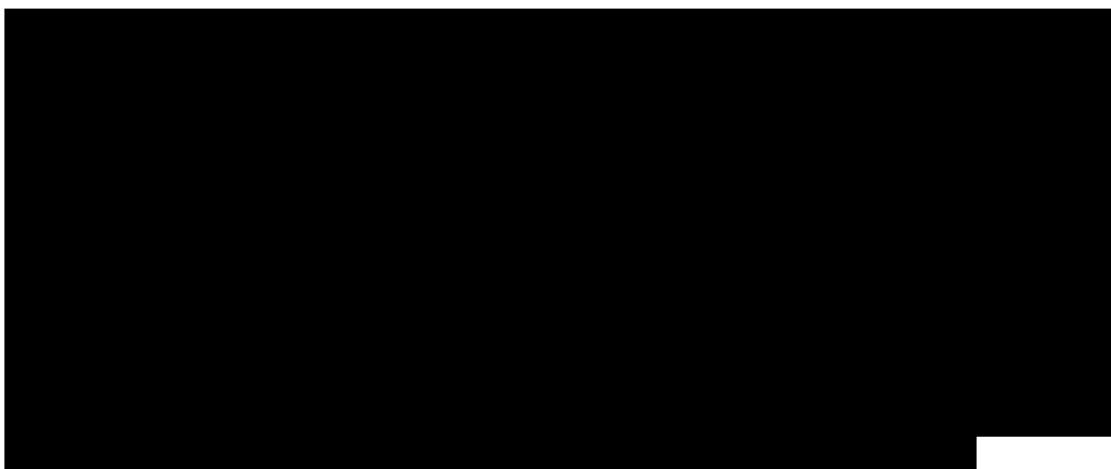
7.3 OFFERERSTATNINGSLOVENS § 6 A

7.3.1 Nedsættelse på grund af egen skyld eller accept af risiko

Efter offererstatningslovens § 6 a finder dansk rets almindelige erstatningsretlige regler tilsvarende anvendelse, herunder reglerne om nedsættelse eller bortfald af erstatning på grund af skadelidtes medvirken til skaden eller accept af risikoen for skade. Der henvises herom bl.a. til årsberetningen for 2006, afsnit 7.3.1.

7.3.2 Den almindelige erstatningsretlige tabsbegrænsningspligt

Bestemmelsen i offererstatningslovens § 6 a indebærer endvidere, at den almindelige erstatningsretlige tabsbegrænsningspligt finder tilsvarende anvendelse i erstatningsager i henhold til offererstatningsloven. Tabsbegrænsningspligten indebærer, at den, der har lidt skade som følge af en andens ansvarspådragende adfærd, har pligt til så vidt muligt at begrænse sit tab som følge af skaden.

7.4 OFFERERSTATNINGSLOVENS § 7

Efter offererstatningslovens § 7, stk. 1, betaler nævnet ikke erstatning, hvis ansøgers skade godtgøres af skadevolderen eller dækkes af forsikringsydelser eller andre ydelser, der har karakter af virkelig skadeserstatning. Nævnet betaler endvidere ikke erstatning, i det omfang skaden er en arbejdsskade og godtgøres af arbejdsgiverens forsikring, jf. herved arbejdsskadesikringslovens § 77.

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

7.5 OFFERERSTATNINGSLOVENS § 10

7.5.1 For sen eller manglende politianmeldelse

Efter offererstatningslovens § 10, stk. 1, er det en betingelse for at få erstatning fra staten, at straffelovsovertrædelsen er anmeldt til politiet uden unødigt ophold. Efter nævnets praksis anses dette som udgangspunkt for at være inden for 24 timer fra gerningstidspunktet.

Efter offererstatningslovens § 10, stk. 2, kan bestemmelsen i stk. 1 fraviges, hvis forholdene taler for det. Dette kan f.eks. være tilfældet, hvis en ansøger på grund af sin tilstand, f.eks. bevidstløshed eller hospitalsindlæggelse, har været ude af stand til at indgive politianmeldelse. I så fald regnes fristen for at indgive politianmeldelse først fra det tidspunkt, hvor det var muligt for ansøger at indgive anmeldelse. Også i andre tilfælde kan der på grund af sagens konkrete omstændigheder være grundlag for at se bort fra fristen, jf. nærmere årsberetningen for 2003, afsnit 7.4.1. Det vil normalt være en forudsætning for, at der kan bortses fra fristen, at ansøger i øvrigt har taget de nødvendige forholdsregler og f.eks. opsøgt skadestuen eller anden lægehjælp i umiddelbar forbindelse med skaden.

Frygt for repressalier er efter lovens forarbejder, jf. betænkning 751/1975 side 37, 2. sp. om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser, side 37, 2. sp., ikke en gyldig grund til at undlade at foretage politianmeldelse uden unødigt ophold.

Hvis det på trods af sen anmeldelse lykkes for politiet at identificere gerningsmanden, ser nævnet i almindelighed bort fra, at anmeldelsen ikke er indgivet uden unødigt ophold i henhold til offererstatningslovens § 10, stk. 1.

7.5.2 Medvirken til politiets opklaring af sagen

Kravet i offererstatningslovens § 10, stk. 1, om politianmeldelse antages endvidere at indebære, at ansøgeren skal have medvirket i fornødent omfang til politiets opklaring af sagen. Bevidst fortielse af oplysninger eller lignende modvilje mod at medvirke til sagens opklaring medfører således normalt, at der ikke kan tilkendes erstatning i henhold til offererstatningsloven:

7.5.3 Krav ikke gjort gældende i retten under straffesagen

Efter offererstatningslovens § 10, stk. 1, er det tillige en betingelse for at få erstatning fra staten, at ansøgeren under en eventuel straffesag mod skadevolderen har nedlagt påstand om erstatning i retten:

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

Det er således nævnets opfattelse, at hvis skadelidte ikke nedlægger påstand om erstatning (eller tager forbehold herfor) under straffesagen, så er nævnet som udgangspunkt afskåret fra efter straffesagens afslutning at tilkende skadelidte erstatning, uanset at skadelidte efterfølgende opnår en civil dom om erstatning.

Der er tale om en ændring af praksis i forhold til resultatet i [REDACTED]

[REDACTED]

7.6 OFFERERSTATNINGSLOVENS § 11 A

Efter offererstatningslovens § 11 a, stk. 1, betaler nævnet erstatning i overensstemmelse med en eventuel dom om erstatningsspørgsmålet. Efter § 11 a, stk. 2, gælder dette dog ikke, hvis skadevolderen har anerkendt ansøgerens erstatningskrav, og kravet derfor ikke er prøvet af retten.

Offererstatningslovens § 11 a har stor praktisk betydning for nævnet. Reglen i stk. 1 er medvirkende til, at nævnet kan afgøre et stort antal sager umiddelbart i forbindelse med modtagelsen, hvorimod reglen i stk. 2 medfører, at nævnet i andre sager må foretage en selvstændig sagsbehandling, selv om erstatningsspørgsmålet har været drøftet under straffesagen.

Efter offererstatningslovens § 11 a, stk. 3, kan nævnet uanset reglen i offererstatningslovens § 11 a, stk. 1, tilkende en ansøger en højere erstatning end fastsat ved dommen, hvis omstændighederne taler for det. Denne bestemmelse er dog uhyre sjældent brugt, jf. årsberetningen for 2003, afsnit 7.5.

Erstatningsnævnets bundethed af straffedommen omfatter også rettens vurdering af skyldsspørgsmålet, [REDACTED]

7.7 OFFERERSTATNINGSLOVENS § 13 – 2 ÅRS-FRISTEN

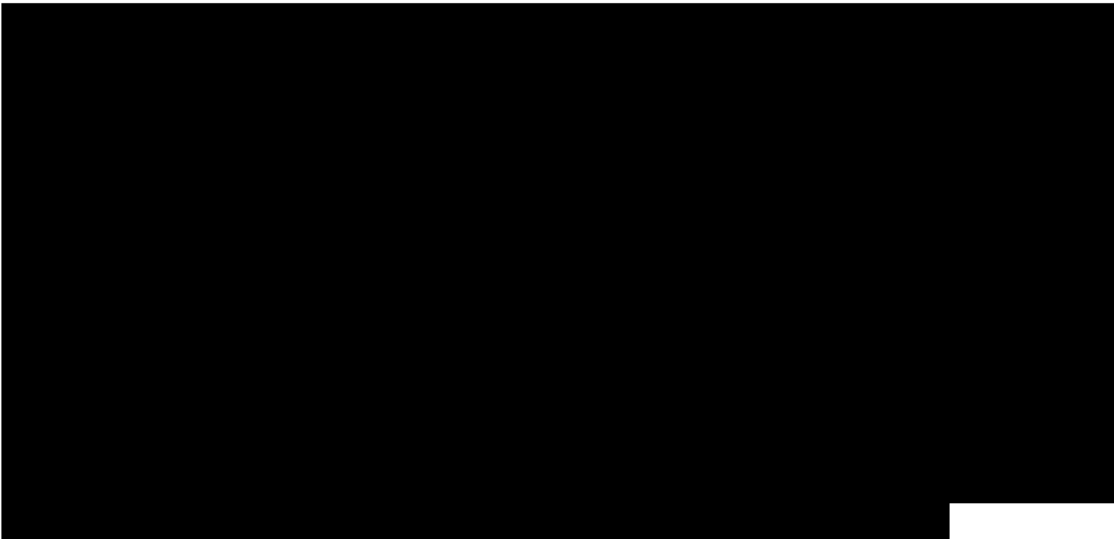
Erstatningsnævnet kan ikke behandle en ansøgning, der er indgivet over 2 år efter, at lovovertrædelsen er begået. Det følger af fristreglen i offererstatningslovens § 13. Fristen kan fraviges, hvis der foreligger særlige grunde, f.eks. hvis ansøger først har fået kendskab til forbrydelsen lang tid efter, at den er begået. Efter nævnets praksis regnes fristen normalt først fra det tidspunkt, hvor der foreligger endelig dom i sagen, eller, hvis sagen ikke har været behandlet ved domstolene, fra efterforskningen er afsluttet.

Lovforarbejderne til § 13 er kortfattede, men angiver baggrunden for, at der i offererstatningsloven blev fastsat en kortere frist for ansøgning til Erstatningsnævnet end de frister, der ville følge af de almindelige forældelsesregler.

I betænkning nr. 751 af 1975 om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser, side 38, er således anført følgende:

"Udvalget har anset det for hensigtsmæssigt at fastsætte en tidsfrist, inden hvilken ansøgning i almindelighed skal være indgivet, for at nævnet kan undgå at behandle alt for gamle krav. Fristen bør ikke være så kort, at skadelidte nødsages til at indgive en ansøgning, før det er afklaret, om han har mulighed for at få erstatning fra anden side. Udvalget har derfor anset en frist på 2 år for rimelig. Fristen kan fraviges af nævnet, hvis der foreligger særlige grunde. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis skadelidte først får kendskab til forbrydelsen eller til, at den er begået af en af de personer, der er omfattet af § 3, længere tid efter at forbrydelsen er begået."

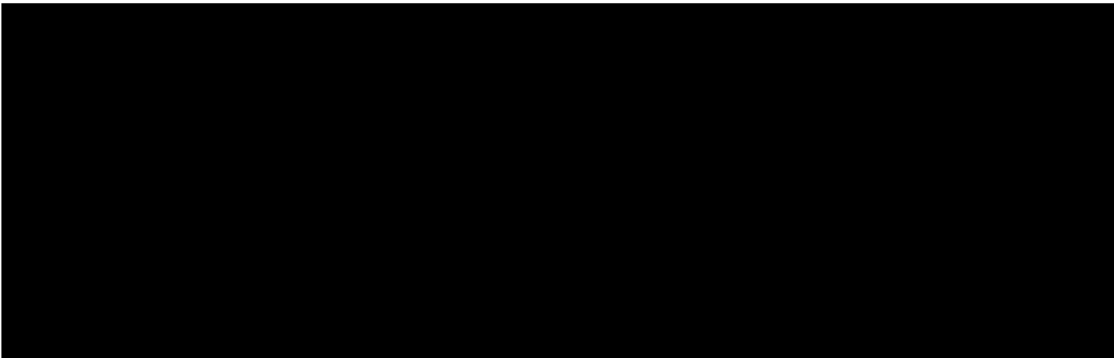
Nævnets praksis er i de seneste år strammet noget

Hensynet bag § 13 gør sig efter nævnets opfattelse tilsvarende gældende, hvor der – i tilknytning til en tidligere indgivet erstatningsansøgning – fremsættes en ny ansøgning vedrørende samme lovovertrædelse, hvorved der rejses nye erstatningskrav eller gøres nye anbringender gældende, som ansøger kunne og burde have fremsat over for nævnet på et væsentligt tidligere tidspunkt.

Også i disse tilfælde vanskeliggør en meget sen ansøgning vurderingen af sagen, herunder f.eks. mulighederne for at indhente relevant dokumentation for det fremsatte erstatningskrav. Hertil kommer, at det kan være tiltagende uklart, om der er den fornødne årsagssammenhæng mellem ansøgers skader og lovovertrædelsen.

Forarbejderne til offererstatningsloven, bestemmelsens formål samt de hensyn, der taler imod, at nævnet behandler alt for gamle krav, der fremsættes i tilknytning til en tidligere indgivet erstatningsansøgning, indebærer således, at princippet i lovens § 13 kan udstrækkes til også at omfatte tilfælde, hvor nævnet har behandlet sagen, men hvor ansøger rejser yderligere krav mere end 2 år efter, at ansøger indså eller burde indse, at han havde disse yderligere krav.

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

7.8 OFFERERSTATNINGSLOVENS § 14, STK. 1, – SAGENS OPLYSNING FOR NÆVNET

Bestemmelsen i offererstatningslovens § 14 udgør sammen med nævnets forretningsorden – jf. bekendtgørelse nr. 787 af 12. august 2005 – grundlaget for nævnets behandling af ansøgninger i henhold til offererstatningsloven.

Efter § 14, stk. 1, kan nævnet opfordre ansøgeren til at medvirke til sagens oplysning, herunder ved personligt fremmøde for nævnet, ved i tilfælde af personskade at lade sig undersøge af en læge og om fornødent, eventuelt ved indlæggelse, at lade sig undergive observation og behandling. Nævnet kan endvidere afkræve andre, der har kendskab til forholdene, oplysninger, der må anses for nødvendige. Nævnet kan herunder indhente sygehusjournaler eller udskrifter heraf.

Ved Justitsministeriets cirkulæreskrivelse nr. 9558 af 26. august 2005 om indsendelse af sager til Erstatningsnævnet mv., (pkt. 8), er det bl.a. præciseret, at nævnet i sa-

ger, hvor der undtagelsesvis kan være behov for yderligere oplysninger, er berettiget til at rette henvendelse til vedkommende politimester (politidirektøren) med henblik på, at der til brug for nævnets behandling af erstatningsspørgsmålet foretages yderligere undersøgelser i sagen, uanset at politiets efterforskning i sagen er afsluttet.

Nævnet vurderer i det enkelte tilfælde, om en sag er tilstrækkeligt oplyst gennem politiets dokumenter, eller om der f.eks. er behov for, at nævnet – eller nævnets sekretariat – indhenter og gennemser eventuelt yderligere materiale i form af lydbånd, videobånd eller lignende. Det vil endvidere efter omstændighederne blive overvejet, om nævnet skal bede politiet om at foretage yderligere undersøgelser i sagen.

Der henvises vedrørende eksempler fra nævnets praksis navnlig til afsnit 7.2.1. ovenfor, hvor der bl.a. omtales en konkret sag, hvor nævnet gennem politiet foranstaltede yderligere undersøgelser og tilvejebragte yderligere oplysninger til brug for afgørelsen af erstatningssagen.

7.9 ERSTATNINGSANSVARSLovens § 1

7.9.1 Helbredelsesudgifter

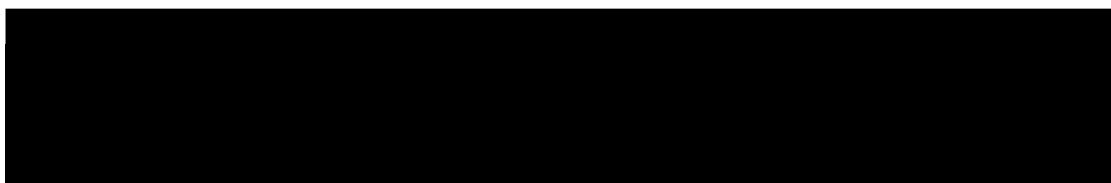
Nævnet kan i medfør af erstatningsansvarslovens § 1 tilkende erstatning for helbredelsesudgifter, såfremt der er tale om udgifter til rimelige og nødvendige foranstaltninger, der har til formål at få skadelidte helbredt, eller som står i forbindelse med skadelidtes helbredelse.

Helbredelsesudgifter omfatter først og fremmest udgifter til rimelige og nødvendige foranstaltninger, der har til formål at søge skadelidte helbredt, eller som står i forbindelse med helbredelsen af skadelidte. Det gælder således som udgangspunkt f.eks. udgifter til tandlægebesøg og psykologbehandling samt udgifter i forbindelse med transport til og fra behandlingen.

For så vidt angår udgifter til behandling på privathospital el.lign., henvises der til nævnets årsberetning for 2005, afsnit 7.10.1.

Efter nyere retspraksis kan der – ud over den helt indledende behandling – ikke tilkendes erstatning for udgifter til behandling i form af bl.a. fysioterapi, medmindre der foreligger dokumentation for, at behandlingen har en varig helbredende effekt. Der kan således ikke tilkendes erstatning for fysioterapi, der alene er smertelindrende.

For børn og unge kan det have en afgørende betydning for bedring af helbredstilstanden, at moderen eller faderen kan være til stede på hospitalet eller deltage i en genoptræning. I sådanne særlige tilfælde kan moderens eller faderens indtægtstab dækkes helt eller delvis i medfør af erstatningsansvarslovens § 1, stk. 1:

7.9.2 "Andet tab"

I medfør af erstatningsansvarslovens § 1 kan der endvidere efter omstændighederne tilkendes erstatning for "andet tab", som skadelidte måtte have lidt som følge af tilskadekomsten.

Der kan således f.eks. tilkendes erstatning for forlængelse af uddannelse eller tab af skoleår. Det er normalt en forudsætning herfor, at det ved lægeerklæring samt erklæring fra uddannelsesstedet dokumenteres, at det er straffelovsovertrædelsen, der er årsag til forsinkelsen i ansøgers uddannelsesforløb.

I nævnets tidligere årsberetninger er refereret flere afgørelser vedrørende erstatning for tab af skoleår/forlængelse af uddannelse, jf. f.eks. årsberetningen for 2001, afsnit 6.10. Nævnet anvendte indtil 2006 en praksis, hvorefter erstatning for tab af et halvt skoleår udgjorde 25.000 kr., og erstatningen for tab af et helt skoleår udgjorde 40.000 kr.

Nævnet revurderede i 2006 niveauet for erstatningen for tab af skoleår som følge af en dom afsagt af Vestre Landsret. I U 2005.2590V tilkendte Vestre Landsret således sagsøgeren 35.000 kr. i erstatning for en forsinkelse af studiestart på 7 måneder. Vestre Landsret begrundede erstatningens størrelse med, at de hidtidige erstatningsbeløb, der havde baggrund i U 1991.570H, ikke var blevet reguleret i 10 år samt den almindelige prisudvikling i samfundet, hvorfor landsretten fandt, at der var grundlag for en generel forhøjelse af erstatningsbeløbene.

På baggrund af landsrettens dom besluttede nævnet at regulere erstatningen for tab af skoleår, således at der fremover som udgangspunkt tilkendes 30.000 kr. for tab af et halvt skoleår og 50.000 kr. for tab af et helt skoleår.

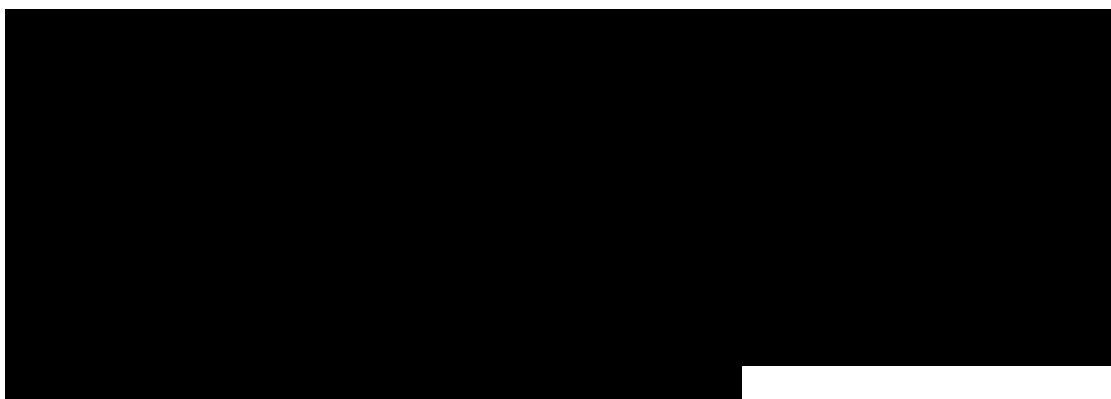

Som andet tab er der endvidere efter en konkret vurdering mulighed for at tilkende erstatning for skadelidtes udgifter til ophold på krisecenter eller lignende.

7.10 ERSTATNINGSANSVARSLovens § 2 – TABT ARBEJDSFORTJENESTE

Efter erstatningsansvarslovens § 2 ydes der erstatning for tabt arbejdsfortjeneste for tiden fra skadens indtræden, indtil skadelidte kan begynde at arbejde igen. Må det antages, at skadelidte vil lide et varigt erhvervsevnetab, ydes erstatning indtil det tidspunkt, hvor det er muligt midlertidigt eller endeligt at skønne over skadelidtes fremtidige erhvervsevne.

7.11 ERSTATNINGSANSVARSLovens § 5

7.11.1 Erstatning for erhvervsevnetab – varig nedsættelse af skadelidtes evne til at skaffe sig indtægt ved arbejde

Efter erstatningsansvarslovens § 5 tilkommer der skadelidte erstatning for tab af erhvervsevne, hvis en personske har medført varig nedsættelse af skadelidtes evne til at skaffe sig indtægt ved arbejde. Ved bedømmelsen af erhvervsevnetabet tages der hensyn til skadelidtes muligheder for at skaffe sig indtægt ved sådant arbejde, som med rimelighed kan forlanges af den pågældende efter dennes evner, uddannelse, alder og muligheder for erhvervsmæssig omskoling og genoptræning eller lignende. Skadelidtes erhvervsevnetab beregnes i procent (erhvervsevnetabsprocenten). Der ydes ikke erstatning, såfremt erhvervsevnetabet er mindre end 15 pct.

Hvis det sandsynliggøres, at en ansøger har lidt et erhvervsevnetab som følge af tilskadekomsten, vil nævnet forelægge sagen for Arbejdsskadestyrelsen med henblik på, at styrelsen afgiver en udtalelse om ansøgers erhvervsevnetabsprocent. Arbejdsskadestyrelsens udtalelse er alene vejledende for nævnet, men vil som altovervejende hovedregel blive lagt til grund af nævnet. Nævnet har dog i enkelte særlige tilfælde tilsidesat Arbejdsskadestyrelsens vurdering af ansøgers erhvervsevnetabsprocent.

7.12 ERSTATNINGSANSVARSLovens § 7 – FASTSÆTTELSE AF ERHVERVSEVNETABSERSTATNING

7.12.1 Fastsættelse af årsløn

Efter erstatningsansvarslovens § 6 fastsættes erstatning for tab af erhvervsevne blandt andet på grundlag af ansøgers årsløn. Årslønnen fastsættes i medfør af samme lovs § 7, stk. 1, som ansøgerens samlede erhvervsindtægt i det år, der går forud for datoen for skadens indtræden. Årslønnen opgøres således ikke i kalenderåret, men fra datoen for tilskadekomsten og et år bagud.

Efter erstatningsansvarslovens § 7, stk. 2, kan årslønnen dog fastsættes skønsmæssigt, når særlige indtægts- eller ansættelsesforhold eller andre særlige forhold har gjort sig gældende.

Som anført i årsberetningen for 2003, afsnit 7.9.1, har nævnet, hvis ansøgeren gennem længere tid kun har haft en vag tilknytning til arbejdsmarkedet, som udgangspunkt anvendt en standardårsløn på 165.000 kr. ved beregningen af erstatning for tab af erhvervsevne. Standardårslønnen kan ikke anvendes, hvis ansøger har en fast tilknytning til arbejdsmarkedet, heller ikke selv om ansøgers faktiske årsløn er lavere end standardårslønnen, jf. nærmere årsberetningen 2004, afsnit 7.9.1.

Nævnet besluttede – som omtalt i årsberetningen 2005, afsnit 7.12. – i 2006 at forhøje standardårslønnen til 210.000 kr. for sager, hvor straffelovsovertrædelsen er sket den 1. januar 2006 eller senere.

Nævnet har endvidere i 2007 besluttet at forhøje standardårslønnen til 220.000 kr. for sager, hvor straffelovsovertrædelsen er sket den 1. januar 2008 eller senere. For skader, indtrådt i 2007, anvender nævnet således en standardårsløn som for 2006: 210.000 kr.

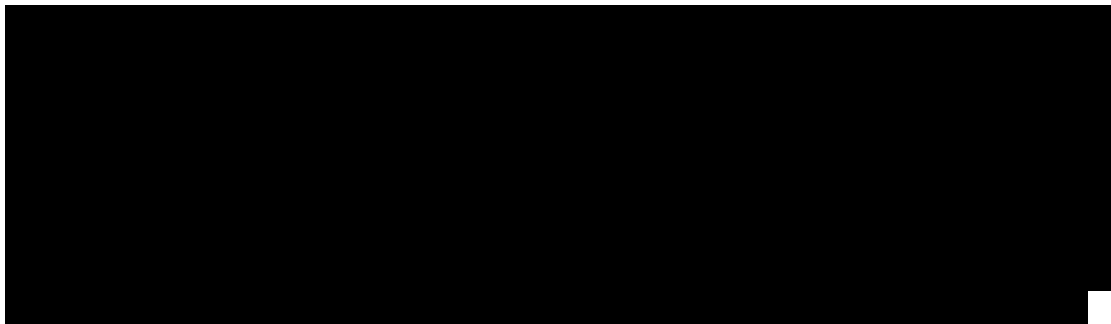
7.13 ERSTATNINGSANSVARSLovens § 12 – ERSTATNING FOR BEGRAVELSESUDGIFTER OG ERSTATNING FOR TAB AF FORSØRGER

Efter erstatningsansvarslovens § 12 skal den, som er erstatningsansvarlig for en andens død, betale erstatning for rimelige begravelsesudgifter og erstatning til den, som ved dødsfaldet har mistet en forsørger.

I praksis anser nævnet som udgangspunkt begravelsesudgifter på op til 30.000 kr. for rimelige.

Forældre, som blev understøttet af afdøde, er omfattet af § 12:

7.14 ERSTATNINGSANSVARSLovens § 13 – ERSTATNING TIL ÆGTEFÆLLE ELLER SAMLEVER

Efter erstatningsansvarslovens § 13 udgør erstatningen for tab af forsørger til ægtefælle eller samlever 30 pct. af den erstatning, som afdøde må antages at ville have opnået ved et fuldstændigt tab af erhvervsevnen, jf. lovens §§ 5-8. Erstatningen udgør dog mindst 760.500 kr. (2007-niveau), medmindre der foreligger særlige omstændigheder. Var forsørgeren fyldt 30 år, nedsættes erstatningen efter reglerne i lovens § 9.

7.15 ERSTATNINGSANSVARSLovens § 18

Bestemmelsen i erstatningsansvarslovens § 18 fastslår, i hvilket omfang krav på erstatning og godtgørelse kan overføres til andre ved aftale eller arv, ligesom bestemmelsen fastlægger, hvordan kravene er stillet i formueforholdet mellem ægtefæller.

Det følger bl.a. af bestemmelsen, at krav på erstatning og godtgørelse i tilfælde af skadelidtes død falder i arv til skadelidtes arvinger⁴.

Hvis skadelidte dør, inden et krav på f.eks. godtgørelse for varigt mén eller erstatning for erhvervsevnetab er anerkendt eller fastslået ved dom eller af Erstatningsnævnet, kan der dog efter omstændighederne ske nedsættelse af erstatningen eller godtgørelsen under henvisning til skadelidtes korte levetid. Der sker normalt ikke nedsættelse af erstatningen ved dødsfald senere end ca. 3 år efter tilskadekomsten, jf. herved U 2005.2390 H.

⁴ Erstatningsansvarslovens § 18, stk. 2, indeholdt tidligere en bestemmelse, hvorefter krav om godtgørelse for personskade først faldt i arv, når det var anerkendt eller gjort gældende ved sagsanlæg eller under en straffesag ved kravets fremsættelse i retten eller i et anklageskrift eller en stævning, der var indleveret til retten. Denne bestemmelse er imidlertid ophævet med virkning fra den 23. januar 2003. Sådanne godtgørelseskrav falder således nu som udgangspunkt i arv fra samme tidspunkt som krav på erstatning for økonomisk skade i anledning af personskade, dvs. uanset om skadelidte har gjort kravet gældende inden sin død.

7.16 ERSTATNINGSANSVARSLovens § 26, stk. 1 OG 2 - TORTGODTGØRELSE

7.16.1 Frihedsberøvelser

Efter erstatningsansvarslovens § 26, stk. 1, skal den, der er ansvarlig for en retsstridig krænkelse af en andens frihed, fred, ære eller person, betale den forurettede godtgørelse for tort.

[REDACTED]

[REDACTED]

7.16.2 Forbrydelser mod kønssædeligheden mv.

Efter erstatningsansvarslovens § 26, stk. 2, skal det ved fastsættelsen af tortgodtgørelsen tillægges vægt, at krænkelsen er begået ved en forbrydelse, der har indebåret en overtrædelse af bestemmelser i straffelovens kapitel 23 (forbrydelser i familieforhold) eller 24 (forbrydelser mod kønssædeligheden). Bestemmelsen blev indsat i erstatningsansvarsloven ved lov nr. 463 af 7. juni 2001. Lovændringen tog bl.a. sigte på at fordoble det hidtidige godtgørelsesniveau i sædelighedssager, således at udgangspunktet ved udmåling af godtgørelse for tort ved fuldbyrdet voldtægt er 60-70.000 kr. og omkring det halve ved forsøg på voldtægt.

Godtgørelsen i de enkelte sager fastsættes ud fra en vurdering af de konkrete omstændigheder i hvert enkelt tilfælde. Nævnet lægger i den forbindelse blandt andet vægt på karakteren af de seksuelle krænkelse, den anvendte tvang eller vold, varigheden af forbrydelsen, hvor forbrydelsen er sket, om der har medvirket en eller flere gerningsmænd og, hvis der er tale om forsøg, hvor fremskredent forsøget har været.

[REDACTED]

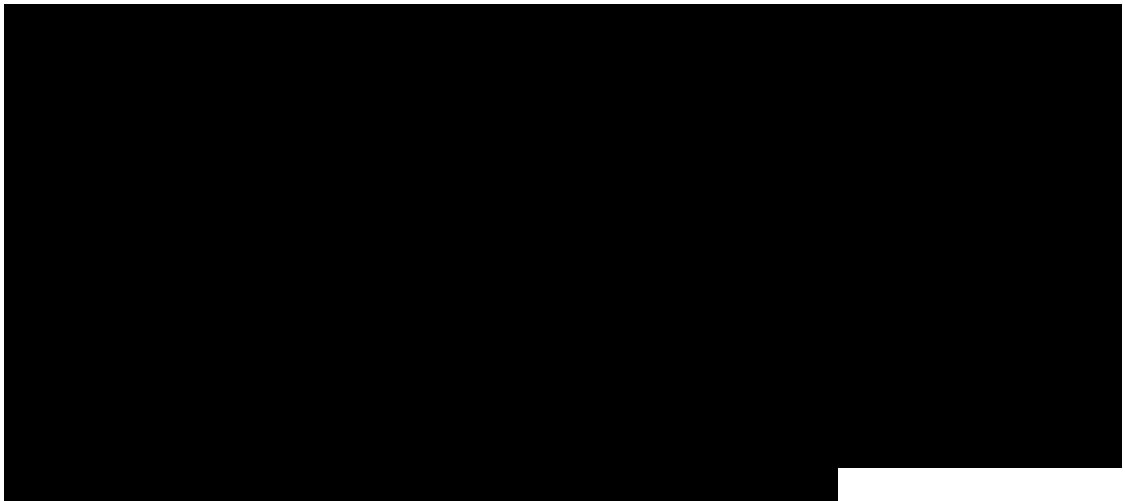
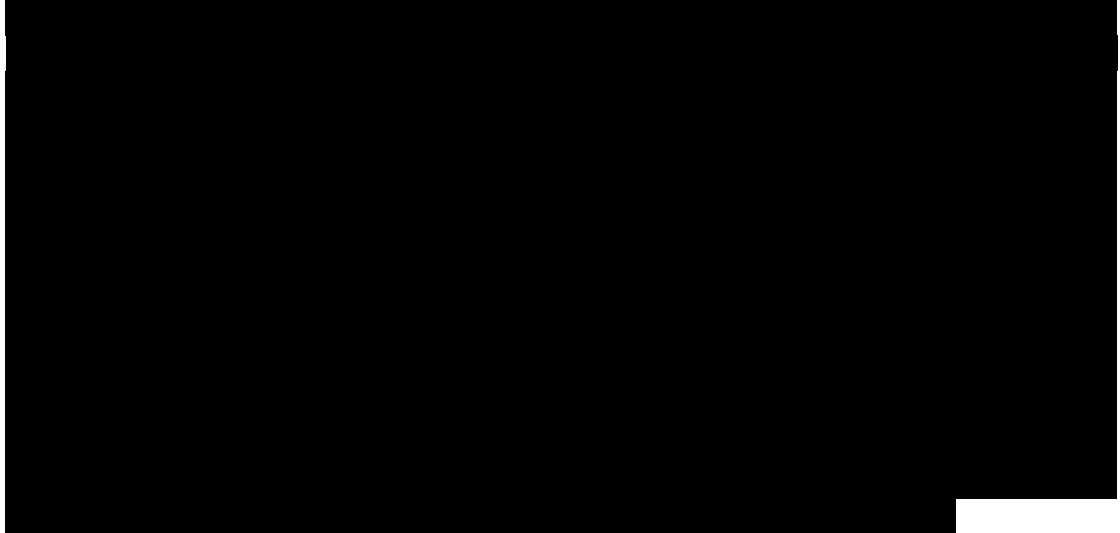
[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

I andre sædelighedssager end voldtægt og forsøg på voldtægt fastsættes godtgørelsen mere skønsmæssigt, men under hensyn til de samme momenter, der er anført ovenfor:

7.17 ERSTATNINGSANSVARSLOVENS § 26, STK. 3, – KRÆNKELSESGODTGØRELSE

Bestemmelsen om krænkelsesgodtgørelse findes i erstatningsansvarslovens § 26, stk. 3. Efter denne bestemmelse skal den, der er ansvarlig for en retsstridig krænkelse af en anden, i tilfælde, hvor der ikke er lidt tort, jf. § 26, stk. 1, dog betale den forurettede en godtgørelse, såfremt krænkelsen er begået ved en forbrydelse, der har indebåret et særligt groft angreb mod en andens person eller frihed. Krænkelsesgodtgørelse ydes således i de grænsetilfælde, hvor forbrydelsen ikke direkte har været egnet til at krænke offerets selv- og æresfølelse, og hvor der derfor ikke ydes godtgørelse for tort, men hvor forbrydelsen desuagtet er af en sådan karakter, at den generelt set

er egnet til at skabe meget betydelig angst og længerevarende psykiske belastninger for offeret.

Kravet om forholdets grovhed kræver lidt forenklet, at forholdet er sket ved et *forsætligt særligt groft angreb*, der har medført eller været egnet til at medføre *alvorlig utryghed og angst hos offeret*. Ved vold er det en forudsætning, at *der er anvendt våben*, eller at der har været tale om vold *gennem længere tid*. Kravet om forbrydelsens grovhed indebærer endvidere, at forholdet også ved strafudmålingen skal betragtes som værende af grovere karakter. Det er således tillige en forudsætning, at forbrydelsen skal kunne medføre fængsel i 1 år eller derover.

Det vil normalt også være en forudsætning, at volden har medført alvorlige skader.

Nævnet har i 2007 overvejet kravene til "alvorlig skade" og har truffet beslutning om, at alvorlig skade som udgangspunkt skal forstås som skader, der har medført egentlig varig mén, der kan fastsættes til en méngrad på mindst 5 %, eller en sygeperiode på 3 måneder eller derover.

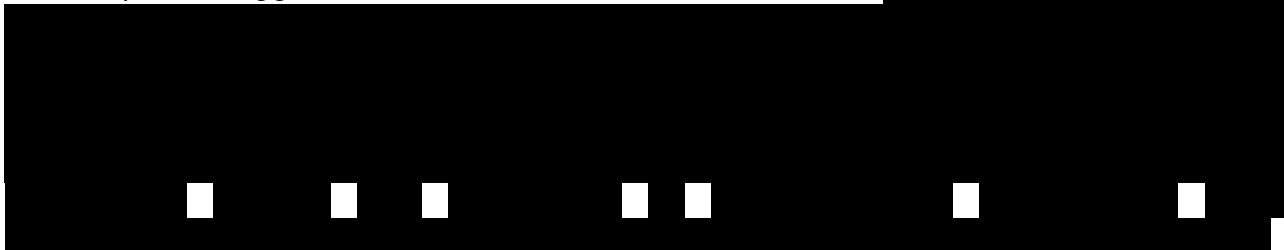
En kortere sygeperiode end 3 måneder vil derfor som udgangspunkt ikke kunne udløse krænkelsesgodtgørelse. Konkrete omstændigheder kan dog tale for at fravige udgangspunktet:

Det taler *for* at tilkende krænkelsesgodtgørelse til en skadelidt, der ikke har været sygemeldt i 3 måneder, hvis det af sagens akter fremgår, at det normalt må forventes at tage 3 måneder eller mere at blive rask som følge af de skader, skadelidte pådrog sig, dvs. hvis den korte sygeperiode klart kan tilskrives skadelidtes stærke helbred. Herudover taler det ligeledes *for*, hvis skadelidte har pådraget sig varigt mén, der dog ikke har givet anledning til, at Arbejdsskadestyrelsen har fastsat en méngrad på 5 % eller derover.

Det taler *imod* at tilkende krænkelsesgodtgørelse til en skadelidt, der har haft en meget lang sygeperiode, når det må være åbenbart, at den lange sygeperiode kan tilskrives skadelidtes skrøbelige helbred, herunder f.eks. at skadelidte er uden for arbejdsmarkedet.

Det fremgår af bestemmelsens forarbejder, at niveauet for krænkelsesgodtgørelsens størrelse som udgangspunkt er 10.000 kr.

Fra retspraksis ligger niveauet fra 10.000 kr. til 25.000 kr.

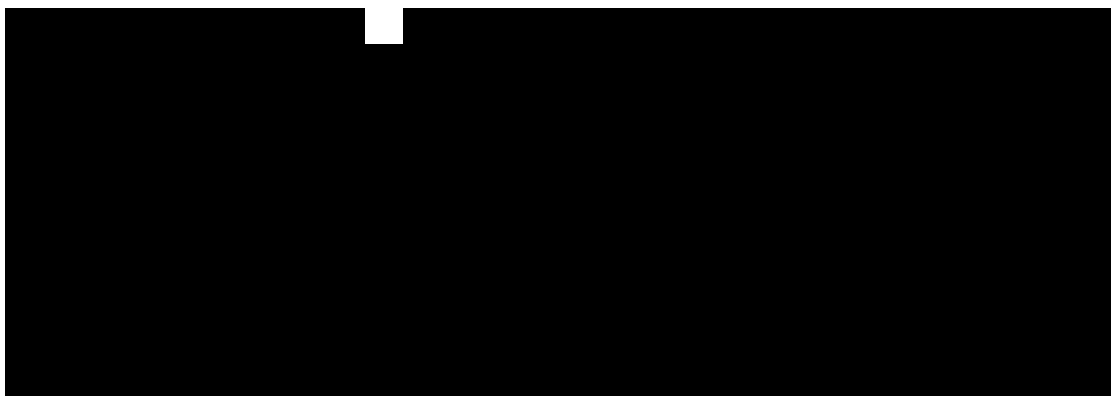
På baggrund af bl.a. disse domme har nævnet i 2007 vedtaget følgende vejledende retningslinjer for krænkelsesgodtgørelsens størrelse:

Har gerningsmanden fået en straf på mellem 1 og indtil 6 års fængsel, eller må det forventes, at det pågældende forhold ville medføre en straf på mellem 1 og indtil 6 års fængsel, vil godtgørelsen som udgangspunkt ligge i størrelsesordenen 10.000 kr. Godtgørelsen kan dog fastsættes til 15.000 kr., hvis forholdets grovhed og udmålingen af straffens længde (eller den forventede udmåling af straffens længde) tilsiger det.

Kan straffen sættes til mellem 6 og 8 år, vil godtgørelsen som udgangspunkt ligge i størrelsesordenen 20.000 kr.

Kan straffen sættes til mere end 8 år, vil godtgørelsen som udgangspunkt ligge i størrelsesordenen 25.000 kr.

Som eksempler på nævnets praksis om tilkendelse af krænkelsesgodtgørelse kan nævnes:

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

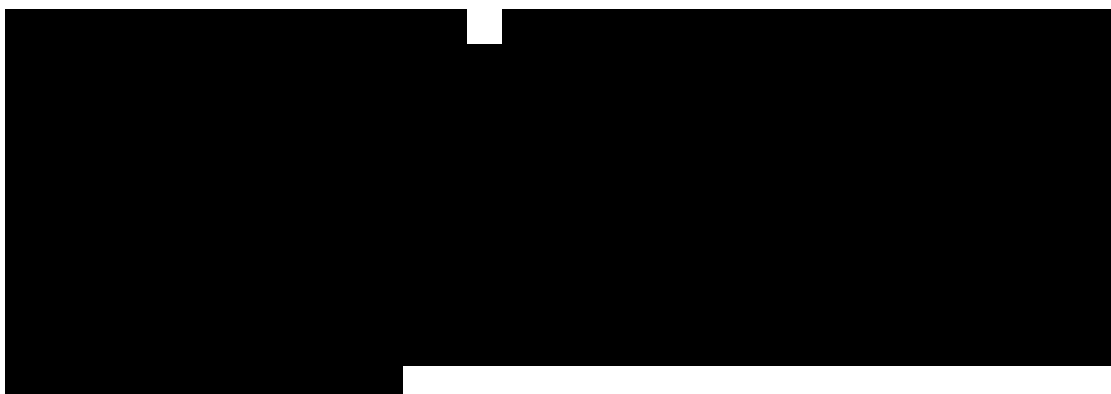

7.18 ERSTATNINGSANSVARSLovens § 26 A – GODTGØRELSE TIL EFTERLADTE

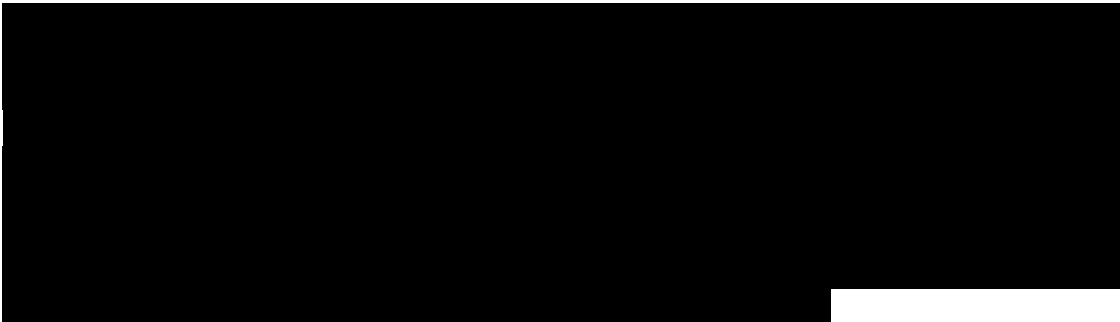
Bestemmelsen, der er gældende for skader sket den 23. januar 2003 og senere, er nærmere omtalt i årsberetningerne for 2003, afsnit 7.13 og 2004, afsnit 7.14.

Godtgørelse til efterladte ved dødsfald i medfør af erstatningsansvarslovens § 26 a kommer kun på tale ved dødsfald, der er forvoldt forsætligt eller ved grov uagtsomhed. Bestemmelsen vil derfor typisk finde anvendelse i tilfælde, hvor dødsfaldet er forvoldt ved overtrædelse af straffelovens § 237 (manddrab), § 246 (grov vold med døden til følge) eller eventuelt § 252 (forsætlig fareforvoldelse).

Er dødsfaldet forvoldt ved overtrædelse af straffelovens § 237, er udgangspunktet, at der skal betales godtgørelse. Er døden derimod forvoldt ved overtrædelse af straffelovens § 246 eller § 252, afhænger det af en konkret vurdering af karakteren af tiltaltes handling og den lidelse eller krænkelse, som derved er påført de efterlevende, om der skal betales godtgørelse. Der kan i den forbindelse lægges vægt på, om dødsfaldet er forvoldt på en særlig brutal eller krænkende måde, om afdøde har været udsat for omfattende vold eller seksuelle krænkelse inden døden, eller om døden er forvoldt på en særlig pinefuld måde. Det kan også indgå i vurderingen, hvor "tæt" de efterladte har været på begivenhederne. Har et barn f.eks. været til stede i forbindelse med drabet på en af sine forældre, kan dette i sig selv tale for tilkendelse af godtgørelse eller en forhøjelse af denne.

Udgangspunktet for godtgørelsens størrelse ved forsætligt drab er 100.000 kr.

Ved dødsfald som følge af grov uagtsomhed kan godtgørelsen fastsættes til et mindre beløb, idet det dog i lovens forarbejder forudsættes, at der ikke tilkendes helt bagatelagtige beløb.

Godtgørelsen kan udbetales til personer, der stod afdøde særlig nær. Det vil som udgangspunkt sige afdødes efterladte ægtefælle eller samlever, mindreårige børn og, hvis afdøde var mindreårig, afdødes forældre. Ved mindreårige børn vil det som udgangspunkt være uden betydning, om barnet rent faktisk boede sammen med afdøde, og om barnet selv er i stand til at forstå de særlige omstændigheder omkring dødsfal-

det, der begrundes godtgørelsen. Hjemmeboende voksne børn vil som udgangspunkt også være omfattet af bestemmelsen.

Efter omstændighederne er også andre end ægtefælle, samlever, børn eller forældre omfattet af bestemmelsen i § 26 a. Dette forudsætter dog, at der har været et sådant særligt forhold mellem den pågældende og afdøde, at der må antages at være tale om en tilsvarende særlig følelsesmæssig belastning som følge af dødsfaldet. Det kan f.eks. være en søskende, der som voksen i mange år har haft fælles bolig og husholdning med afdøde.

7.18 FORÆLDELSE

Efter fristreglen i offererstatningslovens § 13 kan nævnet ikke behandle en ansøgning, der er indgivet over 2 år efter, at lovovertrædelsen er begået, medmindre der foreligger særlige grunde. Der henvises herved nærmere til afsnit 7.7 ovenfor. Ved siden af denne fristregel gælder endvidere de almindelige forældelsesretlige regler, jf. herved nævnets årsberetning for 2003, afsnit 7.15. I 2007 gjaldt således forældelsesloven af 1908 (1908-loven), hvorefter erstatningsansvar for personskade som udgangspunkt forældes efter 5 år (§ 1, nr. 5), og den almindelige 20-årige forældelse i Danske Lov 5-14-4.

Den 20-årige forældelse finder kun anvendelse, hvis skaden er bevirket ved en forbrydelse, for hvilken der under offentlig straffesag pålægges straf. Da nævnet behandler både sager, hvor gerningsmanden aldrig er fundet, og der derfor ikke er ført nogen straffesag, og sager, hvor der foreligger dom, afhænger det således af den konkrete sag, hvilken forældelsesfrist, der finder anvendelse.

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

1908-lovens 5-årige forældelsesfrist gælder i medfør af lovens § 2 som udgangspunkt fra det tidspunkt, hvor fordringen af fordringshaveren kan kræves betalt – det vil for erstatningskrav uden for kontrakt normalt sige ved skadens indtræden.

Hvis skadelidte som følge af "utilregnelig uvidenhed om sit krav" har været ude af stand til at gøre kravet gældende, regnes forældelsesfristen imidlertid først fra det tidspunkt, hvor skadelidte blev i stand til at kræve sit krav betalt, jf. herved 1908-lovens § 3.

Den 01-01-2008 trådte en ny forældelseslov i kraft, lov nr. 522 af 6. juni 2007, og de ovennævnte generelle forældelseslove er ophævet. Som udgangspunkt er alle fordrin-

ger omfattet af den nye forældelseslovs hovedregel om forældelse 3 år efter faldstidspunktet, medmindre andet følger af andre love, f.eks. offererstatningsloven, som anvender den 2-årige forældelse.

Der gælder følgende overgangsregler: For fordringer stiftet før den 01-01-2008, som ikke allerede er forældede, gælder nogle særlige overgangsregler, der bevirker, at de gamle forældelseslove også vil have betydning efter den 01-01-2008. Hvis en fordring efter både de nye og gamle regler forældes inden skæringsdatoen den 01-01-2011, gælder den seneste af de to forældelsesdage. Hvis de nye regler bevirker forældelse senere end skæringsdatoen, gælder forældelse efter de nye regler. Hvis ikke de nye, men de gamle regler bevirker forældelse efter skæringsdatoen, er det skæringsdatoen den 01-01-2011, der er forældelsesdagen.

København, den 9. maj 2008

M. Lerche

Bilag 1

Oversigt over forekomsten af de enkelte straffelovsovertrædelser i 2007-2005:

	2007	2006	2005
Strfl. §§ 119-121	82	111	145
Strfl. § 123	13	14	16
Strfl. § 210	26	17	7
Strfl. §§ 216-217	88	96	110
Strfl. § 218-221	11	8	16
Strfl. §§ 222-223 a	61	105	103
Strfl. § 224	60	62	45
Strfl. § 232	60	91	100
Strfl. § 237	43	67	43
Strfl. § 241	2	6	1
Strfl. § 244	1.500	1790	1786
Strfl. § 245	515	602	615 (inkl. § 246)
Strfl. § 246	17	17	
Strfl. § 249	6	3	5
Strfl. § 252	26	18	22
Strfl. §§ 260-261	12	18	22
Strfl. § 266	17	13	
Strfl. § 276, § 291, § 293	19	26	11
Strfl. § 279		2	
Strfl. § 281	3	3	
Strfl. § 288	235	255	298
Strfl. I øvrigt	1	20	43
Andet	18	25	13
I alt	2.815 ⁵	3369	3430

⁵ Der er i 2007 indkommet 3.114 nye erstatningssager. Det er på 2.815 af disse sager registreret, hvilken straffelovsovertrædelse sagen vedrører. At der ikke er registreret en straffelovsovertrædelse på alle 3.114 nye sager skyldes bl.a., at det i nogle tilfælde ikke er muligt på modtagelsestidspunktet at afgøre, hvilken straffelovsovertrædelse er-

Bilag 2

Oversigt over tilkendte erstatninger mv. i 2007-2005 fordelt på erstatningsposter:

	2007	2006	2005
Svie og smerte	11.880.352	13.575.800	10.062.243
Helbredelsesudgifter	656.249	657.536	637.602
Tandbehandling	1.741.954	1.279.247	1.390.148
Personlige ejendele	561.877	951.704	555.087
Mistede kontanter	24.185	63.558	23.984
Tingsskade	127.877	36.875	11.864 ⁶
Forlængelse af uddannelse/tab af skoleår	65.930	146.500	925
Transportudgifter	142.191	182.899	109.502
Tabt arbejdsfortjeneste	8.523.518	7.019.139	7.312.030
Begravelsesudgifter	319.505	163.447	72.403
Overgangsbeløb	869.000	731.500	35.000
Tort	9.474.000	11.304.500	10.633.129
Krænkelsegodtgørelse	764.667	1.020.000	881.333
Godtgørelse til efterladte	2.813.616	3.066.260	1.175.000
Lægeerklæring, betalt af ansøger/advokat	113.458	170.990	180.773
Varigt mén	23.465.270	13.801.143	15.751.842
Erhvervsevnetabserstatning	43.682.897	34.147.505	28.746.887 ⁷
Varige helbredelsesudgifter	36.892	86.488	81.975
Tab af forsørger, ægtefælle	5.862.030	3.793.715	1.139.638
Tab af forsørger, børn	3.443.486	2.698.597 ⁸	1.340.296
Advokatudgifter	1.773.242	1.423.356	1.004.260
Andet	179.721	272.400	543.313
I alt	116.521.917	96.593.159	81.689.234

Administrative udgifter i 2007-2005:

	2007	2006	2005
Gebyr til Arbejdsskadestyrelsen	706.550	602.500	601.900
Tandlægekonsulent	57.881	37.705	33.332

statningssagen vedrører. Det gælder navnlig ansøgninger, der ved en fejl er sendt direkte til Erstatningsnævnet, og ikke – i overensstemmelse med nævnets forretningsorden – gennem politiet, og hvor nævnet derfor ikke på ansøgningstidspunktet har modtaget de relevante akter fra straffesagen.

⁶ Tingsskade er ved en fejl faldet ud af skemaet i årsberetningen for 2005.

⁷ Iflg. årsberetningen for 2005 udgjorde tallet 28.383.709 kr. Tallet blev imidlertid opgjørt uden erstatning for tab af erhvervsevne efter den tidligere gældende § 8 i erstatningsansvarsloven.

⁸ Tab af forsørger, børn, og posten nedenunder (advokatudgifter) er ved en fejl faldet ud af årsberetningen for 2006.

Lægekonsulenter	0 ⁹		
Erklæringer betalt af nævnet	1.468.397	912.147	1.161.960
Andet	136.956	5.523	205.173
I alt	2.369.784	1.557.874	2.002.365

Udbetalt i alt i 2007-2005:

	2007	2006	2005
Tilkendte erstatninger og godtgørelser	116.521.916	96.593.159	81.689.234
Administrative udgifter	2.369.784	1.557.874	2.002.365
I alt	118.891.700	98.151.033	83.691.599

Bilag 3

Oplysninger om meddelte afslag i 2007

Erstatningsnævnet har i 2007 truffet 4.700 afgørelser, jf. årsberetningen 2007, afsnit 4.

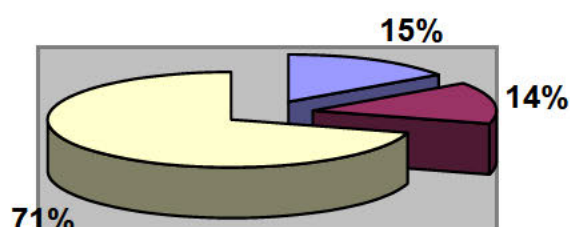
I 52,3 pct. af afgørelserne har nævnet i det væsentligste imødekommet ansøgers erstatningskrav, mens nævnet i 15,3 pct. af afgørelserne har meddelt afslag. Endvidere har nævnet i 23 pct. af sagerne – typisk efter at have modtaget yderligere dokumentation for ansøgers krav – tilkendt yderligere erstatning. De sager, hvor nævnet har imødekommet ansøgningen eller genoptaget en tidligere afgørelse, udgør tilsammen 70,6 pct. af de trufne afgørelser.

De øvrige 14,1 pct. af de trufne afgørelser, hvor nævnet hverken har imødekommet eller afslået det fremsatte erstatningskrav, drejer sig bl.a. om tilfælde, hvor nævnet ikke har kunnet tage stilling til kravet på det foreliggende grundlag, og hvor nævnet derfor har afsluttet sagen med tilsagn om genoptagelse ved indsendelse af dokumentation eller lignende for kravet (9 pct.). Endvidere drejer det sig om sager, hvor nævnet har besluttet at henlægge en erstatningssag, f.eks. fordi ansøger har oplyst, at han eller hun ikke ønsker videre foretaget i sagen (under 0,2 pct.). Endelig drejer det sig om afgørelser, hvorved nævnet har besluttet at genoptage, men har fastholdt nævnets tidligere afgørelse (4,9 pct.).

Fordelingen af afgørelsestyper kan illustreres ved nedenstående figur:

⁹ Af tekniske årsager kan beløbet ikke opgøres for 2007, men det drejer sig om et beløb i størrelsesordenen 7-15.000 kr. Beløbet er indeholdt i posten "andet".

Fordelingen af afgørelsestyper i procent

Bilag 4

Oplysninger om afslagsgrunde i 2007

Blandt de afgørelser, hvorved nævnet har truffet afgørelse om afslag på erstatning, fordeler begrundelserne for afslagene sig som illustreret ved nedenstående figur:

Fordeling af afslagsgrunde i procent

